

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาผลศึกษาในหลักสูตรของโรงเรียนชั้นประถมศึกษา วิชาผลศึกษาเป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย การเรียนการสอนวิชาผลศึกษาในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยจึงเป็นหน้าที่ของครูประจำชั้นที่จะต้องสอนให้มีความกลมกลืนไปกับวิชาอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน และครูประจำชั้นที่กล่าวนี้ มักจะเป็นครูที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านผลศึกษาเป็นผู้ดำเนินการเรียนการสอน ฉะนั้นการเรียนการสอนในวิชาผลศึกษาในบางครั้งจึงไม่ได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดหมายปลายทางเท่าที่ควร เพราะตามหลักแล้วการเรียนการสอนวิชาใดที่จะให้ได้ผลดีสมบูรณ์นั้น ครูผู้สอนควรจะเป็นผู้ที่มีพื้นฐานความรู้และวิธีการเตรียมการสอนในวิชานั้นอย่างดีด้วย ศรีวิยสุวรรณี (2520) กล่าวว่า "คุณภาพของครูนั้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพทางการเรียนการสอน ครูที่มีคุณภาพย่อมรู้จักเร้าความสนใจของเด็กที่เกิดความพร้อมที่จะเรียนแล้ว จัดดำเนินการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล" และ สัจจ อุตรานนท์ (2525) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้ที่เตรียมการสอนทุกครั้ง โดยเตรียมตามหัวข้อต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในระบบการสอน คือ ศึกษาคุณลักษณะของผู้เรียน วัตถุประสงค์ของการสอน การเลือกเนื้อหาที่จะนำมาสอน คิดถึงวิธีการเรียนการสอน จะใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนและจะทำการวัดผลประเมินผลอย่างไร
2. ระหว่างการสอน ดำเนินการสอนตามแผนที่วางไว้ โดยเริ่มตั้งแต่การนำเข้าสู่บทเรียน การตรวจสอบความรู้ของนักเรียน และตอนท้ายก็จะทำการสรุปบททวนหรือทำการวัดผลหลังการเรียน
3. หลังการสอนก็มีการประเมินผลการเรียนการสอนว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด มีสิ่งใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขบ้างจะได้ปรับปรุงการสอนต่อไป

ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าครูผู้สอนในวิชาผลศึกษาจึงมีความสำคัญมาก วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527) ได้กล่าวไว้ว่า "ครูผลศึกษานับเป็นหัวใจสำคัญของวิชาชีวะผลศึกษา การที่วิชาชีวะผลศึกษา

จะเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาแก่นักเรียนมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าครูพลศึกษาสามารถจะจัดโปรแกรมพลศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากวิชาพลศึกษามากน้อยเพียงใด ถ้าครูสามารถจัดโปรแกรมพลศึกษาโดยให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการพลศึกษามาก วิชาพลศึกษาก็จะเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญ" โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นประถมศึกษา นอกจากครูจะเป็นผู้ที่สอนให้นักเรียนได้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจแล้ว ครูผู้สอนพลศึกษาจะต้องสามารถสร้างทัศนคติที่ดีให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษา มีใจรักในการออกกำลังกาย สามารถนำไปใช้เมื่อออกจากโรงเรียนไปแล้วควบคู่กันไปด้วย เช่น วรศักดิ์ เฝียรชอบ (2524) ได้กล่าวไว้ว่า "การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา นอกจากจะต้องการให้นักเรียนได้มีร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพสมบูรณ์ และสามารถเล่นกีฬาต่าง ๆ ได้แล้ว ยังมุ่งให้นักเรียนได้มีทัศนคติที่ดีต่อการรักษาสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาเป็นประจำอีกด้วย"

การที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถสอนวิชาพลศึกษาในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้ได้ผลดีดังกล่าวมาแล้ว นอกจากครูผู้สอนจะได้เรียนรู้สร้างเสริมสมรรถภาพของตนเองในระหว่างที่อยู่ในสถาบันผลิตครูแล้ว จะต้องสามารถปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของตนเอง เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดีตลอดเวลาในระหว่างที่มาสอนประจำแล้วด้วย ดังเช่น สำอาง พ่วงบุตร (2524) ได้กล่าวไว้ว่า ครูพลศึกษาจะต้องปรับปรุงคุณภาพของตนเองเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดีเยี่ยม และลดข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจมีขึ้น เพราะวิชาพลศึกษาเป็นวิชาชีพที่ครูพลศึกษาจะต้องส่งเสริมให้มีคุณภาพสูงขึ้น วิชาพลศึกษาจะดีมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับครูพลศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นความสำคัญของครูพลศึกษาขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

1. ความรู้ด้านวิชาการ
2. ความสามารถในการสอน
3. บุคลิกลักษณะ
4. ความมีมนุษยสัมพันธ์
5. มีคุณธรรมและความประพฤติดี
6. มีความเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเป็นผู้สอนผลึกษาในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยระดับประถมศึกษาด้วยผู้หนึ่ง จึงมีความสนใจที่จะวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนผลึกษาระดับประถมศึกษา เพื่อให้ทราบถึงความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนผลึกษาเพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและเสริมสร้างให้ครูผู้สอนผลึกษามีการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนผลึกษาระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 6
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนผลึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่มีวุฒิ และครูผู้สอนที่ไม่มีวุฒิทางผลึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. เนื่องจากการสอนผลึกษาเป็นการสอนทางด้านวิชาการอย่างหนึ่ง การเรียนการสอนจะต้องมีหลัก และวิธีการสอนพิเศษเฉพาะ ฉะนั้นเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนผลึกษาจึงมีความต้องการในการพัฒนาตนเอง เพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับทางด้านผลึกษาให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และความต้องการนี้ก็เป็ความต้องการที่สามารถสำรวจและวัดได้
2. ครูผู้สอนผลึกษาระดับประถมศึกษาที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางผลึกษา มีความต้องการในการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนวิชาผลึกษาในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ประจำปีการศึกษา 2531
2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนผลึกษา เขตการศึกษา 6 ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 ด้านบุคลิกภาพ

- 2.2 ด้านความรู้และทักษะในหลักสูตรและเนื้อหา
- 2.3 ด้านสมรรถภาพในการเรียนการสอน
- 2.4 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
- 2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่เชื่อถือได้ สามารถวัดความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนผลศึกษาได้
2. ครูผู้สอนผลศึกษามีความเต็มใจตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจตามความต้องการของตนเอง

ความจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางด้านผลศึกษา ฉะนั้นการที่กลุ่มตัวอย่างประชากรมีพื้นความรู้แตกต่างกัน อาจจะทำให้มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการผลศึกษาแตกต่างกันออกไป ทำให้เกิดมีผลสะท้อนต่อผลการวิจัยได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายของคำและข้อความเฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้คำนิยามศัพท์เฉพาะต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ความต้องการ หมายถึง ความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนผลศึกษาในระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการสอนผลศึกษา

การพัฒนาตนเอง หมายถึง การศึกษาและการเรียนรู้ เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยวิธีการค้นคว้า และแสวงหาความรู้ในด้านบุคลิกภาพ หลักสูตร และเนื้อหา สมรรถภาพในการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยวิธีการศึกษาด้วยตนเอง และที่หน่วยงานจัดให้

ครูผู้สอนผลศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนผลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ทั้งที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางด้านผลศึกษา และปฏิบัติงานด้านการสอนวิชาผลศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 ที่ทำการสอน ตั้งแต่ชั้น ป.1-ป.6 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เขตการศึกษา 6 หมายถึง พื้นที่การแบ่งเขตการจัดการศึกษาของกระทรวง ศึกษาธิการ ประกอบด้วยจังหวัดลพบุรี อัยยุธา อ่างทอง สิงห์บุรี สระบุรี ชัยนาท อุทัยธานี บุคลีภาน หมายถึง พฤติกรรมของผู้สอนผลศึกษาที่แสดงออกทางด้านร่างกายและ จิตใจ อาจจะสังเกตเห็นและไม่เห็น

หลักสูตรและเนื้อหา หมายถึง การที่ครูผู้สอนผลศึกษาสามารถจัดมวลประสบการณ์ ให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะตรงตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 และเนื้อหาวิชาผลศึกษา สมรรถภาพในการเรียนการสอน หมายถึง ความสามารถของครูผู้สอนผลศึกษาใน การสอนเด็กนักเรียนให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

การใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ความสามารถของครูผู้สอนผลศึกษาใช้สื่อ การเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อประกอบในการเรียนการสอนตามหลักวิธีการสอนได้อย่างเหมาะสม

การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การที่ครูผู้สอนผลศึกษาสามารถวัดผล และ ประเมินผลการเรียนการสอนได้ตรงตามความมุ่งหมายที่ได้วางไว้ เพื่อช่วยปรับปรุงการเรียน การสอนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนผลศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6
2. ทำให้ผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสอนผลศึกษาระดับประถมศึกษา ได้ทราบถึงความต้องการพัฒนาตนเอง เพื่อดำเนินการช่วยปรับปรุงตนเองในการสอนผลศึกษา ให้ดียิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของครู ผู้สอนผลศึกษาต่อไป